

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 9 april 2020
(OR. en)

7271/20

SOC 205
EMPL 162
ECOFIN 228
EDUC 121

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	6809/20 + COR 1-3
Ärende:	Rådets slutsatser om den årliga strategin för hållbar tillväxt och den gemensamma sysselsättningsrapporten 2020 (8 april 2020)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om den årliga strategin för hållbar tillväxt och den gemensamma sysselsättningsrapporten 2020. De antogs genom skriftligt förfarande den 8 april 2020.

**Rådets slutsatser om den årliga strategin för hållbar tillväxt och den gemensamma
sysselsättningsrapporten 2020**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD NOTERAR FÖLJANDE:

1. I den årliga strategin för hållbar tillväxt anges prioriteringarna för den ekonomiska politiken, sysselsättningspolitiken och socialpolitiken i EU och dess medlemsstater under 2020, och det betonas att ekonomisk tillväxt inte är ett självändamål utan måste verka för människorna och för planeten. Den miljömässiga, tekniska och demografiska omvandlingen kräver en omställning till miljövänlig tillväxt, med mobilisering av innovativ digital och hållbar teknik som säkerställer högkvalitativa arbetstillfällen och ökad produktivitet för att denna omställning ska bli rättvis och inkluderande. Samtidigt som vi lägger om vår sociala marknadsekonomi måste vi se till att det fortfarande är i EU man finner världens mest avancerade välfärdssystem.
2. Dessa prioriteringar överensstämmer med de prioriteringar som anges i rådets strategiska agenda och av kommissionen. För att främja omställningen till en klimatneutral, rättvis, inkluderande och konkurrenskraftig ekonomi och för att gemensamt genomföra principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och målen för hållbar utveckling, bör väl avvägda politiska åtgärder vidtas med utgångspunkt i fyra principer: miljö, produktivitet, rättvisa och makroekonomisk stabilitet. Den gröna omställningen har potential att skapa nya arbetstillfällen och främja ökat välbefinnande, men det kommer att behövas omfattande offentliga och privata investeringar för att hantera avvägningar på kort sikt och potentiella negativa effekter, och för att se till att ingen hamnar på efterkälken.

3. Den europeiska ekonomin fortsätter att växa och sysselsättningsgraden har nått en rekordhög nivå, men ytterligare ansträngningar bör göras för att ta itu med de sociala skillnader och ojämlikheter som återstår. Trots den förutspådda ekonomiska avmattningen kommer EU troligen att närma sig en sysselsättningsgrad på 75 % under 2020. Risken för fattigdom eller social utestängning har minskat markant de senaste åren, men framstegen kommer sannolikt att leda till ett resultat som innebär att minskningen blir betydligt mindre än 20 miljoner till 2020. Inkomstskillnaderna är också fortsatt stora och har ökat under det senaste årtiondet.
4. EU har gjort framsteg när det gäller att förverkliga den europeiska pelaren för sociala rättigheter. En konvergens mellan medlemsstaterna håller på att uppnås när det gäller nio av de 14 huvudindikatorerna i den sociala resultattavla som åtföljer pelaren. Ytterligare investeringar i kompetens, tillgängliga, tillräckliga och hållbara system för socialt skydd samt bekämpning av fattigdom eller social utestängning är avgörande för att främja rättvisa och uppåtående konvergens. En aktiv arbetsmarknadspolitik bör vara väl integrerad med socialpolitiken och främja en aktiv inkludering på arbetsmarknaden och i samhället.
5. Europa 2020-strategin har fungerat som en långsiktig strategisk ram som väglett beslutsfattandet inom ramen för den europeiska planeringsterminen och sysselsättningsriktlinjerna. Strategin upphör snart att gälla. Det är viktigt att på ett relevant sätt bygga vidare på de resultat som uppnåtts och på integreringen i planeringsterminen av principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, liksom av FN:s mål för hållbar utveckling. Den europeiska planeringsterminen bör inte överbelastas.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD BETONAR FÖLJANDE:

6. En framgångsrik ambitiös klimat- och miljöpolitik bör innebära att ingen hamnar på efterkälken. Därför bör det säkerställas att människor och regioner som kan påverkas negativt av omställningen till klimatneutralitet får adekvat stöd. Likaså kommer investeringar i innovativ digital och hållbar teknik och kompetens att vara avgörande för att nya möjligheter ska kunna utnyttjas.

7. Även om fortsatt ekonomisk tillväxt har lett till en förbättrad arbetsmarknadssituation är löneökningarna fortfarande måttliga. Fattigdomen bland förvärvsarbetande är fortfarande hög i EU, trots att minimilönerna höjdes 2019 i de flesta medlemsstater där det finns lagstadgad minimilön. För att ta itu med fattigdom bland förvärvsarbetande krävs en ansats med flera dimensioner som spänner över många olika politikområden. Ofrivilligt deltidsarbete är fortfarande vanligt i många medlemsstater, och utbredningen av atypiska anställningsformer bidrar till segmenteringen på arbetsmarknaden. Väl utformade lagar om anställningsskydd ska skydda arbetstagarna utan att hindra övergångar på arbetsmarknaden eller skapa incitament för falskt egenföretagande. Det är mycket viktigt att arbetsmarknadens parter engagerar sig i denna fråga.
8. Mot bakgrund av demografiska och tekniska förändringar, miljömässiga resursbegränsningar och geopolitisk osäkerhet kommer framtida välbefinnande att vara starkt beroende av högre produktivitet och mer innovation, vilket skulle kunna kompensera för att färre personer ingår i den arbetsföra befolkningen. Detta kan inte uppnås utan långtgående investeringar i utbildning och kompetens, som i hög grad påverkar människors sysselsättningsmöjligheter. Deltagandet i vuxenutbildning, särskilt för personer med låg kompetens, har dock bara ökat marginellt under det senaste årtiondet, och endast ett fåtal medlemsstater har lyckats åstadkomma en betydande förbättring. Dessutom är det fortfarande mycket viktigt att förbättra tillgången till utbildningssystem av hög kvalitet och minska antalet elever som lämnar skolan med högst grundskoleutbildning, för att säkerställa delaktighet för alla i samhället.

9. Att uppnå jämställdhet är fortfarande en utmaning. Bredare tillgång till överkomlig och högkvalitativ barnsomsorg och förskola samt långvarig vård och omsorg kan, tillsammans med adekvata strategier för balans mellan arbete och privatliv, stödja framför allt kvinnor så att de kan ta sig in eller stanna kvar på arbetsmarknaden, med positiva resultat, bland annat för att minska barnfattigdomen. Konkreta åtgärder för att ta itu med lönegapet mellan kvinnor och män genom stärkt lönetransparens har vidtagits endast i ett fåtal länder. Situationen på arbetsmarknaden för unga mellan 15 och 24 år fortsätter att förbättras, men i vissa medlemsstater är en stor del av dem fortfarande arbetslösa eller ekonomiskt inaktiva. Dessutom bör man stärka integrationen på arbetsmarknaden av underrepresenterade grupper, däribland personer med invandrabakgrund, romer och personer med funktionsnedsättning. De offentliga arbetsförmedlingarnas kapacitet att tillhandahålla riktade aktiva arbetsmarknadsåtgärder för olika grupper av arbetssökande har förbättrats, men det återstår utmaningar, särskilt när det gäller att nå dem som står längst bort från arbetsmarknaden och säkerställa bättre integration och samarbete med sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster.
10. Det gynnsamma ekonomiska klimatet och utvecklingen på arbetsmarknaden har lett till märkbara generella förbättringar av den sociala situationen, vilket märks genom den allmänna ökningen av hushållens disponibla inkomster och minskningen av den allvarliga materiella fattigdomen och, i mindre utsträckning, av andelen personer som lever i hushåll med mycket låg arbetsintensitet. Både den totala fattigdomsriskerna och fattigdomen bland förvärvsarbetande var dock i stort sett stabil, och i vissa länder har hushållens disponibla inkomst inte återgått till nivåerna före krisen. Under 2018 avtog dessutom effekten av sociala transfereringar (exklusive pensioner) när det gäller att minska fattigdom, och risken att drabbas av fattigdom liksom graden av fattigdom bland personer i hushåll med mycket låg arbetsintensitet fortsatte att öka.
11. Vissa sårbara grupper, såsom barn, personer med funktionsnedsättning, personer med invandrabakgrund och med romskt ursprung, löper betydligt större risk att drabbas av fattigdom eller social utestängning. Hemlösheten, en extrem form av fattigdom, har ökat under det senaste årtiondet och dåliga bostadsförhållanden berör en stor andel hushåll i vissa medlemsstater.

12. Den andel av befolkningen som är i arbetsför ålder minskar redan, genomsnittligt, i EU:s medlemsstater och kommer att minska ytterligare, medan den demografiska försörjningskvoten för äldre förväntas öka betydligt, vilket sätter press på systemen för socialt skydd (inbegripet pensioner och långvarig vård och omsorg). I detta sammanhang är det mycket viktigt att vidta lämpliga åtgärder (till exempel att främja ett längre arbetsliv) som bidrar till hållbara och tillräckliga pensionssystem och att ta itu med frågan om en krympande befolkning i arbetsför ålder.
13. Tillräcklig tillgång för alla till högkvalitativ hälso- och sjukvård, långvarig vård och omsorg samt åtgärder som främjar hälsan och förebygger sjukdomar – tillhandahållet genom ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem – utgör grundläggande delar av välfärden och bidrar till ekonomin och samhället. Med de demografiska förändringarna blir det allt viktigare att investera i hälso- och sjukvård, långvarig vård och omsorg och bättre arbetsmiljö. För att möta dessa och andra utmaningar, samtidigt som de nationella befogenheterna på detta område respekteras fullt ut, är det nödvändigt att fortsätta att modernisera systemen för hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg.
14. Systemen för socialt skydd håller på att moderniseras i linje med uppkomsten av nya arbetsformer och i ett antal medlemsländer utvidgas den personkrets som omfattas och ersättningsnivåerna höjs. I linje med nationella förhållanden bör alla garanteras tillgång till socialt skydd, oavsett anställningsstatus.
15. Svårigheterna med den sociala sammanhållningen mellan och inom medlemsstaterna har ökat. Under det senaste årtiondet har ojämlikheterna i fråga om inkomst och tillgång till grundläggande tjänster och bristerna i fråga om lika möjligheter ökat inom medlemsstaterna. Klyftan mellan fattiga och rika regioner i Europa blir allt större. Tekniska förändringar och grön omställning medför visserligen nya möjligheter, men kan samtidigt leda till ännu större klyftor. Med dessa förändringar krävs lämpliga investeringar, liksom fortlöpande insatser för uppåtgående konvergens mellan och inom medlemsstaterna.

16. En välfungerande dialog mellan arbetsmarknadens parter fortsätter att vara en viktig del av den sociala marknadsekonomin i Europa, även om graden av deltagande varierar betydligt mellan medlemsstaterna. Att låta arbetsmarknadens parter delta i planeringen av reformer kan göra att reformerna utformas och genomförs på ett bättre sätt och så småningom leda till bättre socioekonomiska resultat. Man bör tänka på att se till att arbetsmarknadens parter har tillräcklig kapacitet för att delta i den politiska debatten. Att involvera det civila samhällets organisationer är också viktigt när det gäller att se till reformerna utformas och genomförs på ett ändamålsenligt sätt.

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA

- att i sina nationella reformprogram ge uttryck för prioriteringarna i den årliga strategin för hållbar tillväxt och ta hänsyn till resultaten i den gemensamma sysselsättningsrapporten,
- att öka sina insatser för att genomföra principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och bidra till utarbetandet av EU:s handlingsplan för genomförandet av pelaren,
- att genomföra 2019 års landsspecifika rekommendationer och, där så är relevant, 2019 års rekommendationer för euroområdet,
- att utnyttja den sociala resultattavlan, verktyget för bedömning av sysselsättningssituationen och verktyget för bedömning av situationen för det sociala skyddet, till vägledning för sina konvergensinsatser, och
- att inom ramen för sina nationella reformprogram bekräfta de mål för hållbar utveckling som är relevanta inom ramen för den europeiska planeringsterminen,

UPPMANAR KOMMISSIONEN

- att som en prioriterad fråga utarbeta en strategi för perioden efter 2020 med tydliga och ambitiösa sysselsättningsmål och sociala mål som bygger på den europeiska pelaren för sociala rättigheter och på resultaten av Europa 2020-strategin, med beaktande av 2019 års gemensamma bedömning från sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd, och att involvera sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd i detta arbete,
- att se till att sysselsättning och sociala frågor beaktas på lämpligt sätt vid bedömningen av EU:s och medlemsstaternas politik, särskilt i samband med den gröna och den digitala omställningen,
- att samarbeta med sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd i sådan kommande verksamhet som syftar till att bygga ett starkare socialt Europa och genomföra den europeiska pelaren för sociala rättigheter,
- att stödja sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd i deras arbete med att rationalisera de övervakningsverktyg som används inom ramen för planeringsterminen, med beaktande av de relevanta målen för hållbar utveckling, och
- att offentliggöra de landsspecifika rekommendationerna så att tillräckligt med tid ges för diskussioner på nationell nivå och EU-nivå inom rådet och dess förberedande organ och

UPPMANAR SYSSELSÄTTNINGSKOMMITTÉN OCH KOMMITTÉN FÖR SOCIALT SKYDD

- att ha ett nära samarbete med kommissionen kring dess kommande initiativ som särskilt stöder genomförandet av principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter och den europeiska gröna given samt kring utarbetandet av en strategi för tiden efter 2020, för att se till att sysselsättningen och de sociala konsekvenserna beaktas i vederbörlig ordning,
- att fortsätta arbetet med multilateral och tematisk övervakning och riktmärkning och bedömning av sysselsättningsläget och den sociala situationen i medlemsstaterna, och att ge rådet en faktabas för diskussionerna i processen med den europeiska planeringsterminen,

- att rationalisera sina övervakningsverktyg, som används till vägledning för medlemsstaternas insatser för uppåtående konvergens, med beaktande av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling,
 - att ha ett nära samarbete med andra rådgivande kommittéer och parter, särskilt ekonomiska och finansiella kommittén, kommittén för ekonomisk politik, utbildningskommittén, arbetsgruppen för folkhälsa på högre tjänstemannanivå och Europeiska nätverket för offentliga arbetsförmedlingar, för att säkerställa balanserade diskussioner om ekonomiska, sysselsättningsmässiga och sociala frågor inom ramen för den europeiska planeringsterminen,
 - att även i fortsättningen ha ett nära samarbete med arbetsmarknadens parter och civilsamhället i syfte att främja en effektiv social dialog och civil dialog på både EU-nivå och nationell nivå.
-